

MMIRI NÁENYE NDỤ KAÒBỤ OLÙLÙMMIRI TIPÚRÚETIPÚ?

Jeremaia 2:1-30

IHEÒMÙMÙ 393

Nke Ndị etiti

AMAOKWU IBUN'ISI: “Ge nti, onye ọ bụla akpiri n’akpọ nku, bianu na miri” (Aisaia 55:1).

Jeremaia

Otù nime ndị amụma nke Chineke ka akpọọ Jeremaia. Chineke roputara ya ka o wee zisara Israel ozi Ya. Na mbụ Jeremaia huru onweya dika onye naagaghị enwe ike ikwusa okwu Chineke. Ọ siri, “Amaghm ikwu okwu, n’ihi na nwata ka m’bu” (Jeremaia 1:6). Ná enweghị obiabu, ihe Jeremaia naekwu bụ na ya onweya enwebeghị otutu ihe mnwaputa. Ọ bụ kwa onye nwere obiumeala. Ma Onyenweanyị kwuru si na Ya etinyewo okwu Ya n’onu Jeremaia, na Yaonwe Ya gaanonyekwara ya.

Nke a bụ okpukpo oku nke Chineke kpọọ Jeremaia. Ozi nke Chineke chorọ ka o zie Umụ Isreal abughi ozi di utu. Ọ bụ ikpe megide ajoomume ha niile. Ma nke a bụ olu Chineke nacho ka ndi ya naerubere Ya isi, Ọ bụ ezie na olu Ọ kpọọ ha ilu puru idi oké egwu maobu sieike. “Le ige nti di nma kari ichu-aja, ina nti di nma kari abuba ebulu” (1 Samuel 15:22).

Mmebiwu

Chineke zigara Jeremaia ido ndi ahụ akananti banyere ikpe nke gaje idakwasị ha n’ihi mmebiwu ha niile. Ufodu mmadu naechè na Chineke agaghị ata ha ahuhu, n’ihi na ha adighi eme kwa otutu ihe ojoo ha naeme na mbu, o bụ ezie na ufodu mmehie ka di kwa nime ndu ha. Ufodu naele kwa anya na Chineke agaghị ekpe ha ikpe, n’ihi na ha adighi eme otutu nime ihe ojoo nke ndi ozọ naeme. Ma Baibul na akuziri anyi na naani otu mmehie ga ekwapu anyi n’ebe Chineke no. Aga eji okwu niile Jisọs kwuru kpe anyi ikpe (Jon 12:48), o bughị kwa site na ndu ndi ozọ n’ebi. Jeremaia kwusara megide mmebiwu niile, wee do ndi ahụ akananti na ha gaabu ndi adotara n’agha n’ihi mmebiwu ha niile.

Chetakwa

Jeremaia gwara ndi ahụ na Chineke chetakwara na ha naefe Onyenweanyị ofufe na mgbe garaaga buru kwa ndi huru Ya n’anya. Ọ diwo mgbe Umụ Israel kwere na Chineke fee kwa Ya ofufe (Opupu 4:31). Ha ekwewori Joshua mkwa si, “JEHOVA, bu Chineke ayi, ka ayi gefe ofufe, olu-Ya ka ayi gēge kwa nti” (Joshua 24:24). Ndi dika ha naechefu ihe a niile ma Chineke chetaara ha.

Ọ bụ ihe di mfe n’ubochi taa umummadu iwezuga onweha n’ebe Chineke no, wee chefue kwa mkwa niile ha kwere Ya. Ọ bụ ihe di mma itughari uche banyere ihunanya anyi nwere n’ebe Chineke no, na otu anyi si naefe Ya. Anyi naekpesi kwa ekpere ike ugbu a dika anyi n’ekpe na mbu? Mgbe ufodu o naato anyi utu ileghachi anya n’azu wee tugharia uche otu Chineke si due anyi, na otutu ihe di icheiche nke O meworo anyi. Aisaia bu Onyeamuma kwuru si, “Legidenu oké nkume anya nke esiri waputa unu, Legide-kwa-nu onu olulu nke esiri gwuputa unu” (Aisaia 51:1) Mgbe mmadu mere nke ahụ, ito Chineke naamalite ibata nime obi ya, o wee na enye Chineke ekele n’ihi ngozi ya niile di icheiche. Kama Umụ Israel gaeto Chineke, ha juru Ya, n’ihi nke a enyere ha ahuhu.

Tughari a Uche

Onyenweanyị gwara Umụ Israel ka ha cheechiche banyere mmeso niile ha mesoro Ya, maobu ihe kwesiriekwesị ka ha meso Ya n’uzo di otu a. Gini ka Chineke mere ha? N’ihi gini ka ha ji rapu Ya? Jeremaia ekwuwo na Chineke akuwo Israel dika “osisi vine kachasi nma” na “nkpuru ziri ezi.” Ma Israel aghowo vine naadighi mma. Nke a abughi otu o kwesiri ka o di. Mgbe mmadu naaku ezi mkpuru maobu ezi vine, onye ahụ kwesiri inwe olileanya na o gaabu ezi osisi vine nke naapughi kwa i gbanwe. Mmehie mere ka Israel ghọ “vine ojoo.” Onyeamuma ozọ jiri Umụ Israel tunyere ubiagaraogige. O kwuru okwu banyere otu Chineke jiri lekota ubi ahụ anya nkeoma, ma mgbe O lere anya ka o mja ezi

mkpuru n'oge igho mkpuru, o wee mja mkpuru vine ohia. Mgbe ahụ Chineke juru si gini bu iheozo nke Ya kwesiri ime nke Ya naemeghi (Aisaia 5:4). O nataghi oziza o bua n'ihu na O mewe ihe niile kwesiri ka O mere ha. Agaghi n'iru ha sitere ha n'aka.

Olee iheozo nke Chineke kwesiri ime banyere mgbaputa anyi? Chineke ezitewo Okpara Ya bu Jisọs Kraist inye ndu Ya ka ewe zoputa mmadu niile. Chineke emeworo anyi uzọ anyi gaesi nwe mgbaghara mmehie niile anyi, wee naebiri Ya ndu anyi. Onyenweanyi ekwewo mkwa na Ya gaanonyere ndinaso Ya "ubochi nile, rue ogwugwu oge a" (Matiu 28:20). Naagbanyeghi nke a, otutu ka no kwa nime mmehie ha, ma ndiozo bu ndi nweworori nzoputa arapwo onyenweanyi.

Olulu Niile Nke Mmiri

Jeremaia chetaara Umụ Israel otu Chineke si duru ha n'ala Kenean, Ala ahụ ekwere ha na Mkwà. Ha ekwewori na ha gaedebe ihe niile Chineke nyere ha n'iwu ma mee kwa ihe ziriesi n'iru Ya. Mgbe ahụ ka ha gaenweta ala ahụ wee chupu kwa ndiuro ha niile.

Ala Kenean bu ala di ebube. Mgbe ndi ahụ rubere Chineke isi, O naenye ha obodo nke ha n'ewughi, otutu ulo nke juputara n'ezi ihe di icheiche, ubi vine nke akworo akw, na otutu olulummiri nke egwuro egwu. Olulummiri bu ihe di oké mkpa, n'ihu na mmadu, anuhia, na ihe akuruaku apughi idi ogologo ndu ma -- o buru na ha enweghi mmiri na aja.

Mmiri nke Imemmuo

Nime ndu anyi dika ndi nke Kraist, mmiri nke imemmuo di anyi mkpa. Jisọs kuziri na Ya onweya bu mmiri naenye ndu. O buru mmadu enwe Jisọs nime obi ya, o gaenwe mmiri nke mmuo nke gaedebe mkpuruobi ya akpiri naakpo nku ndu. Jisọs siri, "Onye nekwere na Mu, dika ihe edeworo n'akwukwo nsọ kwuru, n'afọ-ya ka osimiri nke miri di ndu gesi neruputa" (Jon 7:38), ma, "Kama miri ahụ nke Mu onwem gene ya gaghọ nime ya isi-iyi miri nasuputa ri nne rue ndu ebigh-ebi" (Jon 4:14).

Aisaia bu Onyeamuma naakpo ndi mmadu ka ha bjakwute Onyenweanyi mgbe o dere si, "Ge nti, onye o bua nke akpiri nakpo nku, bianu na miri" (Aisaia 55:1). N'isi nke ikpezu nke Baibul anyi gukwara si "Onye akpiri nakpo kwa nku, ya bia: onye nacho ya nara miri nke ndu ahụ n'efu" (Nkpughe 22:17)

Ebe Mmiri Si Agbaputa

Anyi puru inweta mmiri site n'otutu ebe di icheiche. Eleghiana i puru ikpoghe ihe eji gbachie ebe mmiri naadi, mmiri wee puta n'ihu na enwere ihe (pipe) ejiri jikota ihe ahụ (Tap) eji akpoghe mmiri, igwe naamiputa mmiri n'ebe ahụ (Tank) mmiri naadi. Eleghiana i hwo isiiyi n'eluugwu nke mmiri si na ya naasuputa, nke bu kwa mmiri juruoyi nkeoma naegbu kwa amuma. Ma mgbe okochi ruru mgbe mmiri naadighjezo kwa, otutu mmiri na isi iyi di icheiche naata kwa. Ya mere ana egwu olulu mmiri ka o di omimi rue alaala n'ebe miri ya kwesiri idi ita-ata. O buru kwa na egwuru olulu mmiri ahụ ebe o kwesiri idi, agaenwe mmiri rinne nke ga ezuru mmadu na anumanu di icheiche.

N'otutu ebe di icheiche o dighi mfe ihu olulummiri, n'ihu nke a ha naegwu olulu, nke mmiri ozuo naagbaju nime ya maobu mmiri nke sitere n'ebozo. Olulu a anaegwu, dika tank eji etinye mmiri, nke naejide mmiri nke etinyere nime ya. Anaeji nkume luo ya ka o sie ike, ka mmiri etinyere nime ya ghara isipusi. Olulu egwuruegwu apughi i were mmiri gbajue onwe ya, ma isiiyi nwere mmiri nke nesi nime ya naasuputa.

Baibul na akuziri anyi na nzoputa dika isiiyi. Mgbe egwuru ya, wee jikota ya na Kraist nke bu Mmiri nke Ndu, mmiri ya ganaasuputa mgbe niile naenweghi ihe naenyere ya aka.

Jeremaia siri na Umụ Israel emewe ihe ozo abuo. Nke mbu, ha arapwo isi mmiri naenye ndu nke nzoputa. Nke abuo, ha wee gwuwara onwe ha olulummiri di icheiche -- olulummiri gbawaraagbawa, nke n'ehi kwa mmiri, n'ezie! Jeremaia kwuputara na ha arapwo Onyenweanyi bu Onye naani Ya puru

inye ndụ ebighịebi. Ha emewo kwa ihe jọkariri njo mgbe ha weere ifè arusi na otutu ihe di icheiche dochie na onodu ifè Chineke n'uzo ziriezi. Baijul kwuru banyere ndi nwere "udi nke nsopuru Chineke" ma ha agonariwo ike nke Chineke (2 Timoti 3:5)

Olulummiri Taraata

Lee udi ihe imebi echiche nke a bu! Asị na akpiri naakpo gi nku nke ukwu i wee hu olulummiri. O pukwara idi ka olulummiri na asuputa mmiri, ma o buru na ele ya anya site naezi apughi imata ma mmiri o di nime ya. Lee otu obi gaesi di gi utu i wee chee na ugbu a akpiri naakpo nku gi gaakwusi! Ma lee udi mgbagwojuanya na nwute i gaenwe mgbe ilebara anya nime olulummiri ahụ, wee choputa na olulummiri ahụ gbawaraagbawa na enweghi kwa mmiri nime ya! Olulummiri nke mmiri naadighi apughi inyere gi aka. Otu a ka o di kwa n'ihe nke imemmuo. O bu kwa naani ezi Miri na enye Ndu puru iweta ndu ebighiebi.

Jisos kwuru banyere ndi okpukpe di icheiche ndi naabughi nke Ya. Ha puru iji ogologo oge lusieolu ike, ma mgbe ha guzoro n'iru Ya, agaghi anabata ha. O gaasi, "O digh mgbe o bu la M'mara unu: si n'ebe M'no pu" (Matiu 7:23). Ka anyi muta ihe site n'ido akananti nke Jeremaia, wee lezieanya ihu na anyi naanu site n'Isiyyi nke Ndu ahụ, nke bu Kraist Jisos Okpara Chineke.

Jisos siri, "Onye o bu la nke ganu miri ahụ nke Mu onwem gene ya, akpiri agagh-akpo ya nku ma oli rue mgbe ebighiebi" (Jon 4:14). Mmadu o bu la apughi inwe ojujufu rue mgbe o nabatara Jisos nime ndu ya.

Mmehie

N'akwukwo Ndi Rom 3:23 anyi guru, "N'ih na madu nile emehiewo, ha adigh-eru kwa otuto Chineke." Jisos bjara ka O wee choputa anyi site na mmehie, O wee gosi umummadu mkpa o di ikwuputa mmehie ha na irapu kwa ha. Enwere naani udi mmadu abuo, ndi azoputaworo na ndi anazoputabeghi. Otutu mmadu matara na ha na eme mmehie. Ufodu nime ha matakwara na ha puru ikpeekpere wee nwe mgbaghara mmehie. Kama enwere ihe di iche n'imara ihe ndia na kwa n'ime ha eme. O bu ezie na otutu mmadu naejisiike ikwusi mmehie ha site n'otu uzo maobu n'uzo ozo, ma o bu naani otu uzo di. Obara Jisos gaekpuchi mmehie niile, hichapu kwa ha, wee sachapu kwa mmadu site naajomume niile.

Ozi nke a ka Jeremaia ziri ndi ahụ "N'ih na o buru na i ji akanwu sa aru, i were kwa n'onwe-gi otutu ncha, ma akaworo ajo omume gi n'irum, o bu ihe si nonu Onye-new-ayi JEHOVA pu". Akanwu bu ihe di ka ncha eji asacha ihe nkeoma. O puru inyeaka sachapu ihe ruru unyi ma o pughi isachapu mmehie. Ufodu ncha di ike nke ukwu na ha puru iwepu akpukpo anaru nke aka ma ha apughi ihichapu mmehie.

Aka Di Ocha

O di otu nwoke anakpo Pailat, onye matara na ya emewo ihe ojo. N'iru umummadu ka o sara aka ya wee si, "Ikpe obara onye ezi-omume a amaghm" (Matiu 27:24). O chere na aka ya di ocha, ma akara nke mmehie ka di kwa n'ebe ahụ.

Onye dere Abu Oma jurajuru si, "Onye garigo n'ugwu JEHOVA? onye geguzosi kwa ike n'ebe nsu Ya?" O choru imata onye gaje iba n'Eluigwe. Oziza wee buru "Onye nwere obu aka abua nemegh ihe ojo, na obi di ochi" (Abu Oma 24:4). O buru na i naenwe olileanya na otu ubochi i ga aba n'Eluigwe, lezieanya hu na ihe aka gi abuo na eme adighi njo, na obi gi di kwa ocha site n'irubere Chineke isi, buru kwa nke asachara nime Obara Jisos.

AJUJU DI ICHEICHE

- 1 Ònye bụ Jeremaia?
- 2 Òlee ụdị ozi Jeremaia ziri ndị ahụ?
- 3 Ọbụ ndị òle ka Chineke zigara ya?
- 4 Ọbụ ihe ọjọọ dī aña ka Juda meworo?
- 5 Gịnị bụ ihe abụọ ahụ ndị ahụ meworo?
- 6 Ònye bụ mmiri nke ndụ?
- 7 Gịnị bụ ihe dī iche n'olùlùmmiri na olùlù egwuruegwú nke anaawụnye mmiri nime ya?

- 8 Ọ bụ ezie na akanwụ na ncha apughị ịsachapụ mmehie, gịnị pụrụ ime ya?
- 9 Chineke kpurụ osisi vine kachasi mma, ma ụdị vine dī aña ka Israel ghorọ?
- 10 Gịnị ọzọ ka Chineke kwesiri ime iji nyere Israel aka nke ọ náemeghi?